

Cuprins

1. NOȚIUNI INTRODUCTIVE.....	1
1. Dreptul procesual civil.....	2
1.1. Definiție.....	2
1.2. Caracterele dreptului procesual civil.....	5
2. Normele dreptului procesual civil	8
2.1. Clasificarea în funcție de obiect	9
2.1.1. Aspecte generale	9
2.1.2. Importanța clasificării	11
2.1.2.1. Norme de organizare judiciară	12
2.1.2.2. Norme de competență.....	13
2.1.2.3. Norme de procedură propriu-zisă.....	16
2.2. Clasificarea în funcție de întinderea câmpului de aplicare	20
2.2.1. Aspecte generale	20
2.2.2. Importanța clasificării	23
2.3. Clasificarea în funcție de caracterul conduitei impuse.....	25
2.3.1. Aspecte generale	25
2.3.2. Importanța clasificării	31
3. Procesul civil.....	32
3.1. Definiție.....	32
3.2. Fazele și etapele procesului civil	33
4. Principiile fundamentale ale procesului civil	36
4.1. Principiul liberului acces la justiție	36
4.2. Principiul dreptului la un proces echitabil, în termen optim și previzibil	43
4.3. Principiul legalității.....	65
4.4. Principiul egalității părților în fața justiției	70
4.5. Principiul disponibilității	76
4.6. Principiul privitor la faptul că părților le revin obligații în desfășurarea procesului	90
4.7. Principiul potrivit căruia terții au obligația să sprijine realizarea justiției	95
4.8. Principiul bunei-credințe în exercitarea drepturilor și în îndeplinirea obligațiilor procesuale.....	99
4.9. Principiul dreptului la apărare.....	106
4.10. Principiul contradictorialității	117

4.11. Principiul oralității	135
4.12. Principiul nemijlocirii	140
4.13. Principiul publicității	145
4.14. Principiul desfășurării procesului în limba română	150
4.15. Principiul continuității completului de judecată	153
4.16. Principiul privitor la încercarea de împăcare a părților.....	154
4.17. Principiul rolului judecătorului în aflarea adevărului	158
4.18. Principiul respectului cuvenit justiției	172
4.19. Obligația respectării principiilor fundamentale	174
2. ACȚIUNEA CIVILĂ	175
1. Declanșarea procesului civil. Acțiunea civilă – mijloc de restabilire a dreptului subiectiv încălcat	176
2. Acțiunea civilă	177
2.1. Particularități	177
2.2. Noțiune.....	179
2.3. Elementele acțiunii civile	179
3. Condițiile de exercitare a acțiunii civile	182
3.1. Aspecte generale	182
3.2. Capacitatea procesuală	183
3.2.1. Capacitatea procesuală de folosință	183
3.2.1.1. Noțiune. Particularități	183
3.2.1.2. Lipsa capacității procesuale de folosință. Invocare	188
3.2.1.3. Lipsa capacității procesuale de folosință. Sancțiunea	189
3.2.1.4. Despăgubiri în caz de anulare a acțiunii.....	190
3.2.2. Capacitatea procesuală de exercițiu	190
3.2.2.1. Noțiune. Particularități	190
3.2.2.2. Reprezentarea. Asistarea. Autorizarea.....	192
3.2.2.3. Curatela specială	196
3.2.2.4. Lipsa capacității procesuale de exercițiu. Invocare	202
3.2.2.5. Lipsa capacității procesuale de exercițiu. Sancțiunea	203
3.2.2.6. Despăgubiri în caz de anulare a acțiunii.....	204
3.3. Calitatea procesuală	205
3.3.1. Noțiune.....	205
3.3.2. Legitimarea procesuală legală.....	217
3.3.3. Justificarea calității procesuale.....	227
3.3.4. Transmiterea calității procesuale.....	230
3.3.5. Situația procesuală a înstrăinătorului și a succesorilor săi	233
3.3.6. Lipsa calității procesuale. Invocare	237

3.3.7. Lipsa calității procesuale. Sancțiunea	237
3.3.8. Despăgubiri în caz de respingere a acțiunii.....	237
3.4. Formularea unei pretenții	237
3.4.1. Condiții de exercitare a dreptului.....	238
3.4.2. Lipsa dreptului. Invocare	246
3.4.3. Lipsa dreptului. Sancțiunea	247
3.4.4. Despăgubiri în caz de respingere a acțiunii.....	248
3.5. Interesul.....	248
3.5.1. Noțiune. Particularități	248
3.5.2. Condițiile interesului	254
3.5.3. Lipsa interesului. Invocare	258
3.5.4. Lipsa interesului. Sancțiunea	259
3.5.5. Despăgubiri în caz de respingere a acțiunii.....	259
4. Clasificarea cererilor în justiție.....	260
4.1. Clasificarea în funcție de scopul material urmărit de către reclamant	260
4.2. Clasificarea în funcție de natura dreptului care se valorifică	276
4.3. Clasificarea în funcție de calea procedurală aleasă pentru valorificarea dreptului	280
5. Apărările în justiție.....	286
5.1. Aspecte generale	286
5.2. Apărări de fond. Apărări procedurale	286
3. PARTICIPANȚII LA PROCESUL CIVIL.....	293
1. Instanța de judecată.....	294
1.1. Sensurile noțiunii	294
1.2. Compunerea și constituirea instanței	295
1.2.1. Compunerea instanței.....	295
1.2.2. Constituirea instanței.....	300
1.2.3. Nelegala compunere sau constituire a instanței	304
1.3. Incidente procedurale privind compunerea sau constituirea instanței	305
1.3.1. Incompatibilitatea.....	305
1.3.1.1. Noțiune. Particularități	305
1.3.1.2. Cazuri de incompatibilitate	306
1.3.2. Abținerea și recuzarea	323
1.3.2.1. Noțiune. Particularități	323
1.3.2.2. Procedura de judecată	330
2. Părțile.....	362
2.1. Persoanele care sunt împreună reclamante sau pârâte	363
2.1.1. Noțiune. Particularități	363
2.1.2. Efectele coparticipării procesuale	366

2.2. Alte persoane care pot lua parte la judecată.....	372
2.2.1. Intervenția voluntară	373
2.2.1.1. Intervenția voluntară principală	375
2.2.1.1.1. Natură juridică. Termen de depunere	377
2.2.1.1.2. Admisibilitatea în diferite materii.....	381
2.2.1.2. Intervenția voluntară accesorie.....	383
2.2.1.2.1. Natură juridică. Termen de depunere	383
2.2.1.2.2. Admisibilitatea în diferite materii	386
2.2.1.3. Procedura de judecată a intervenției voluntare	387
2.2.2. Intervenția forțată.....	410
2.2.2.1. Chemarea în judecată a altor persoane.....	410
2.2.2.1.1. Noțiune. Particularități. Termen de depunere.....	410
2.2.2.1.2. Procedura de judecată a chemării în judecată a altor persoane.....	413
2.2.2.2. Chemarea în garanție.....	421
2.2.2.2.1. Noțiune. Particularități. Termen de depunere.....	421
2.2.2.2.2. Admisibilitatea în diferite materii	427
2.2.2.2.3. Procedura de judecată a chemării în garanție	428
2.2.2.3. Arătarea titularului dreptului.....	438
2.2.2.3.1. Noțiune. Particularități. Termen de depunere.....	438
2.2.2.3.2. Procedura de judecată a arătării titularului dreptului.....	440
2.3. Introducerea forțată în cauză, din oficiu, a altor persoane	445
2.3.1. Cazuri. Particularități. Termen	445
2.3.2. Procedura de judecată	454
2.4. Reprezentarea părților în judecată.....	457
2.4.1. Formele reprezentării. Aspecte generale.....	457
2.4.2. Reprezentarea convențională a persoanei fizice.....	468
2.4.2.1. Reprezentarea prin mandatar neavocat	469
2.4.2.1.1. Împuternicirea de reprezentare. Particularități	469
2.4.2.1.2. Puterile mandatarului „neavocat”	473
2.4.2.2. Reprezentarea prin avocat	477
2.4.2.2.1. Mandatul avocatului	477
2.4.2.2.2. Particularități în căile extraordinare de atac	483
2.4.2.3. Încetarea mandatului judiciar	484
2.4.3. Reprezentarea convențională a persoanelor juridice și a entităților fără personalitate juridică.....	489
2.4.3.1. Reprezentarea persoanei juridice	489
2.4.3.2. Particularități privind mandatul.....	495
2.4.3.3. Reprezentarea entității fără personalitate juridică.....	495

2.4.4. Reprezentarea asigurată de consilierul în proprietate industrială	495
2.4.5. Sancțiunea pentru lipsa dovezii calității de reprezentant	496
2.5. Asistența judiciară	499
2.5.1. Ajutorul public judiciar	499
2.5.1.1. Condiții de acordare	499
2.5.1.2. Forme de asistență judiciară – facilități la plata taxelor judiciare	505
2.5.1.3. Forme de asistență judiciară – apărarea și asistența gratuită printr-un avocat desemnat de barou	506
2.5.1.4. Alte forme de asistență judiciară	509
2.5.1.5. Procedura de judecată.....	512
2.5.2. Facilități fiscale acordate persoanei juridice	524
2.5.2.1. Condiții de acordare	524
2.5.2.2. Procedura de judecată.....	526
3. Participarea Ministerului Public în procesul civil	527
3.1. Pornirea acțiunii civile	527
3.2. Participarea la judecată	533
3.3. Exercitarea căilor de atac	552
3.4. Solicitarea executării silite a unor titluri executorii	554
4. COMPETENȚA INSTANȚELOR JUDECĂTOREȘTI.....	557
1. Noțiune	558
2. Clasificarea normelor de competență.....	558
3. Competența generală.....	562
3.1. Competența în materia controlului de constituționalitate	563
3.2. Competența în materie electorală.....	569
3.3. Competența în materia contenciosului administrativ	574
3.4. Competența în alte materii	580
3.4.1. Competența în materia litigiilor de muncă.....	580
3.4.2. Competența în materia actelor de stare civilă	581
3.4.3. Competența cu privire la schimbarea numelui	582
3.4.4. Competența în materie succesorală.....	584
3.4.5. Competența în materia protecției copilului	586
3.4.6. Competența tribunalului arbitral	588
3.4.7. Competența în materia desfacerii căsătoriei	592
4. Competența materială	593
4.1. Competența materială a judecătorei.....	594
4.1.1. Competența privind judecata în primă instanță.....	594

4.1.2. Competența privind judecata în ultimă instanță.....	612
4.1.3. Competența privind judecata altor cereri prevăzute de lege	615
4.2. Competența materială a tribunalului	624
4.2.1. Competența privind judecata în primă instanță.....	624
4.2.2. Competența privind judecata în apel.....	646
4.2.3. Competența privind judecata în recurs.....	647
4.2.4. Competența privind judecata altor cereri prevăzute de lege	649
4.3. Competența materială a curții de apel.....	654
4.3.1. Competența privind judecata în primă instanță	655
4.3.2. Competența privind judecata în apel.....	658
4.3.3. Competența privind judecata în recurs.....	659
4.3.4. Competența privind judecata altor cereri prevăzute de lege	660
4.4. Competența materială a Înaltei Curți de Casație și Justiție	664
4.4.1. Competența privind judecata în recurs.....	666
4.4.2. Competența privind judecata recursului în interesul legii.....	671
4.4.3. Competența privind pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.....	684
4.4.4. Competența privind judecata altor cereri date prin lege în competența sa	704
4.4.5. „Competența” Completului de 5 judecători	706
4.4.6. „Competența” Secțiilor Unite	709
4.5. Competența materială a secțiilor instanțelor și a completelor specializate	709
4.6. Determinarea competenței după valoarea obiectului cererii introduse de instanță	711
4.6.1. Reguli generale	713
4.6.2. Cazul mai multor capete de cerere principale	717
4.6.3. Cererea formulată de mai mulți reclamanți.....	719
4.6.4. Valoarea cererii în cazuri speciale.....	722
4.6.5. Valoarea cererii de plată parțială.....	724
4.6.6. Valoarea cererii în caz de prestații succesive	725
4.6.7. Valoarea cererii în materie imobiliară.....	725
4.6.8. Valoarea cererii în materie de moștenire.....	726
4.6.9. Dispoziții speciale	728
5. Competența teritorială	731
5.1. Competența teritorială de drept comun.....	732
5.1.1. Regula generală.....	732
5.1.2. Cazul pârâtului cu domiciliul sau sediul necunoscut.....	742
5.2. Competența teritorială alternativă	743
5.2.1. Cazul persoanei juridice care are dezmembrăminte.....	744

5.2.2. Cererea îndreptată împotriva unei entități fără personalitate juridică.....	745
5.2.3. Cererile îndreptate împotriva persoanelor juridice de drept public.....	746
5.2.4. Pluralitatea de pârâți.....	747
5.2.5. Alte cazuri de competență teritorială alternativă.....	749
5.2.6. Competența în materie de tutelă și familie.....	764
5.2.7. Competența în materie de asigurare.....	765
5.2.8. Cazul cererii în care judecătorul este parte.....	769
5.2.9. Competența în ipoteza alegerii de domiciliu.....	777
5.2.10. Competența alternativă potrivit unor legi speciale.....	778
5.3. Competența teritorială exclusivă.....	781
5.3.1. Cereri privitoare la imobile.....	781
5.3.2. Cereri privitoare la moștenire.....	787
5.3.3. Cereri privitoare la societăți.....	797
5.3.4. Cereri privitoare la insolvență sau concordatul preventiv.....	798
5.3.5. Cereri împotriva unui consumator.....	799
5.3.6. Cereri privitoare la persoane.....	800
5.3.7. Cereri în cauze maritime și fluviale.....	801
5.3.8. Cereri în legătură cu incidentele privind arbitrajul.....	802
6. Incidente procedurale privitoare la competența instanței.....	802
6.1. Excepția de necompetență.....	803
6.1.1. Invocare.....	803
6.1.2. Clasificare.....	811
6.1.3. Soluționare.....	812
6.1.4. Hotărârea de declinare a competenței. Particularități.....	815
6.2. Conflictul de competență.....	819
6.2.1. Cazuri.....	819
6.2.2. Procedura de soluționare.....	827
6.3. Prorogarea de competență.....	832
6.3.1. Prorogarea legală de competență.....	832
6.3.2. Prorogarea judecătorească de competență.....	852
6.3.3. Prorogarea convențională de competență.....	878
5. ACTELE DE PROCEDURĂ ȘI TERMENELE PROCEDURALE.....	885
1. Actele de procedură.....	886
1.1. Noțiune.....	886
1.2. Clasificare.....	886
1.3. Condiții pentru săvârșirea actelor de procedură.....	888

2. Nulitatea actelor de procedură	895
2.1. Noțiune. Particularități	895
2.2. Clasificare	896
2.3. Cazuri de nulitate	898
2.3.1. Nulitatea condiționată de vătămare	898
2.3.2. Nulitatea necondiționată de vătămare	907
2.4. Mijloacele de invocare a nulității	908
2.4.1. Excepția nulității. Invocare	908
2.4.2. Actul de procedură prin care este soluționată excepția nulității.....	916
2.4.3. Efectele nulității	917
3. Termenele procedurale	920
3.1. Noțiune.....	920
3.2. Clasificare	921
3.3. Calculul termenelor	924
3.4. Durata termenelor procedurale.....	929
3.5. Sancțiunea nerespectării termenului procedural	937
3.5.1. Decăderea.....	937
3.5.1.1. Noțiune.....	937
3.5.1.2. Condițiile decăderii	940
3.5.1.3. Cazurile în care intervine decăderea	941
3.5.1.4. Cazurile în care nu intervine decăderea	943
3.5.1.5. Efectele decăderii	945
3.5.2. Anularea	946
3.6. Repunerea în termen	946
6. AMENZI JUDICIARE ȘI DESPĂGUBIRI.....	955
1. Amenzi judiciare	956
2. Despăgubiri.....	962
3. Stabilirea amenzii și despăgubirii.....	965
4. Reexaminarea	967